

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 15158

Tarih : 27.11.2025

Özgül SAKİ
İstanbul Milletvekili

37205

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen soruların **Milli Eğitim Bakanı YUSUF TEKİN** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

ÖZGÜL SAKİ
İstanbul Milletvekili

Parasız olması gereken eğitimin masrafları gün geçtikçe daha çok velilere yüklenmektedir. Veliler borçlanarak, bankalardan eğitim kredisi çekerek, temel ihtiyaçlarına dair harcamalarından kısarak çocukların eğitimini karşılamak durumunda bırakılmaktadır. TÜİK verilerine göre, devletin eğitim harcamalarının milli gelir (GSYH) içindeki payı her yıl gerilemektedir. Eğitim için gerekli çanta, defter, kalem gibi ürünlerin fiyatları %400 düzeyinde artarken okul servis ücretleri İstanbul'da 0-1 km arası aylık 2.605-TL, Ankara'da 0-3 km arası aylık 2.420-TL bedelli olmuştur. Ekonomik krizin en yoğun hissedildiği büyükşehirlerden olan İstanbul'da çocuklar okula gidemez hale getirilerek işçileşmektedir.

Eğitim-Sen'in "2025-2026 Eğitim Öğretim Yılı Başında Eğitimin Durumu" raporuna göre; 2025/26 eğitim-öğretim yılı, ekonomik sorunlar ve hayat pahalılığının gölgesinde başlarken, en büyük yük bir kez daha velilerin sırtına yıkılmıştır. Kayıt parası, "zorunlu bağış" adı altında toplanan ücretler, servis, yemek, kıyafet ve kırtasiye giderleri; kamusal bir hak olan eğitimi adeta parayla satın alınan bir ayrıcalığa dönüştürmüştür. Eğitim-Sen'in tespitlerine göre: İlkokul düzeyinde bir öğrencinin temel kırtasiye masrafı 2.800-3.800 TL, Ortaokul ve lise düzeyinde ise 4.000-5.800 TL arasında değişmektedir.

Eğitim masraflarındaki ortalama artış %60'ın üzerindedir. Bir çocuğun sadece okul çantası için yapılan harcama, bir emekçi ailenin aylık gelirinin büyük bölümünü tüketmektedir. Birden fazla çocuğu olan aileler için yük katlanarak artmakta, veliler borçlanmakta ya da en temel ihtiyaçlarından vazgeçmek zorunda kalmaktadır. Türkiye'de eğitime ayrılan bütçe, OECD ortalamasının altında kalmakta; okulların ödenek yetersizliği nedeniyle elektrik, su, temizlik, kırtasiye, bakım-onarım gibi zorunlu giderler için kaynak bulunamamaktadır. Bu nedenle okul yöneticileri velilerden sürekli maddi destek talep etmekte, eğitimin kamusal ve parasız olma niteliği fiilen ortadan kalkmaktadır.

Ulaşım masrafları her geçen gün artarken, öğrencilerin okula erişimi dahi ciddi bir yük haline gelmiştir. Beslenme hakkı, yüksek yemekhane ücretleri nedeniyle "neredeyse imkânsız" hale gelmiştir. Öğrenciler, eğitim hakkını kullanabilmek için temel yaşam giderleriyle

boğuşmaktadır. Türkiye’de kamusal eğitim harcamalarının yetersizliği, eğitimin mali yükünü velilere ve hane halkına kaydırmış durumda.

Bu bağlamda;

1. Eğitim-Sen’in son raporuna göre ilkokul düzeyinde bir öğrencinin kırtasiye masrafı ortalama 2.800–3.800 TL, lise düzeyinde ise 5.000 TL’ye yaklaşmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı, velilerin cebinden yapılan bu harcamalara dair resmi bir çalışmaya sahip midir? Devlet okullarında öğrencilerin kırtasiye ihtiyaçlarının kamusal kaynaklarla karşılanması için bir planlama yapılmakta mıdır?
2. Devlet okullarında öğretim yılı başında zorunlu bağış, “kayıt ücreti”, “temizlik katkı payı” gibi adlar altında velilerden para talep edildiği bilinmektedir. Bu tür uygulamalara ilişkin Bakanlığın denetim ve yaptırım mekanizması var mıdır? 2024–2025 eğitim yılında kaç okul hakkında bu nedenle inceleme veya soruşturma yürütülmüştür?
3. Okulların büyük kısmı elektrik, su, temizlik ve bakım-onarım gibi temel giderlerini karşılamakta zorlanmaktadır. Bakanlığın bu giderleri doğrudan merkezi bütçeden karşılaması yönünde bir programı var mıdır? 2026 yılı itibarıyla devlet okullarına ayrılan ödenek miktarı kişi başına ne kadardır?
4. Artan yaşam maliyetleri nedeniyle öğrenci servis ücretleri birçok ilde aylık 3.000 TL’yi aşmıştır. Bakanlığın, öğrencilerin ücretsiz veya indirimli ulaşım olanaklarına erişimini sağlamak üzere yürüttüğü bir proje var mıdır? Servis ücretlerine tavan fiyat veya denetim getirilmesi planlanmakta mıdır?
5. Eğitim-Sen raporunda okul yemek ücretlerinin yüksekliği nedeniyle öğrencilerin beslenme hakkının fiilen ortadan kalktığı belirtilmiştir. 2025–2026 eğitim öğretim yılında devlet okullarında ücretsiz yemek uygulaması hangi illerde ve kaç okulda yürütülmektedir? Bu uygulamanın tüm kademelere yaygınlaştırılması için bir takvim var mıdır?
6. OECD ve TÜİK verilerine göre Türkiye’de eğitim harcamalarının yaklaşık %8’i hanehalkı tarafından karşılanmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı bu oranı düşürmek için hangi bütçesel veya sosyal destek mekanizmalarını devreye sokmayı planlamaktadır? 2026 bütçesinde bu amaçla ayrılan kaynak tutarı nedir?
7. Velilerin kayıt, servis, yemek, kırtasiye ve yardımcı kaynak kitaplar için yaptığı ortalama harcamalar göz önüne alındığında, Bakanlığın, velilerin eğitim giderlerine yönelik gelir düzeyine göre destek sağladığı herhangi bir sosyal program bulunmakta mıdır? Yoksul ailelerin çocuklarının örgün eğitime erişimi için doğrudan nakdi destek (burs, kırtasiye yardımı vb.) uygulamaları güncellenmekte midir?

8. Eğitime ayrılan bütçenin OECD ortalamasının altında kaldığı bilinmektedir. 2026 yılı itibarıyla eğitim bütçesinin GSYH'ye oranı nedir? Bakanlığın hedefi OECD ortalamasına (%5 civarı) ulaşmak mıdır?
9. Son beş yılda zorunlu eğitim çağında okulu terk eden çocuk sayısı nedir? Bakanlık bu sayıyı azaltmak için hangi somut tedbirleri almıştır?
10. Devlet okullarında yardımcı kaynak veya test kitabı alımının fiilen zorunlu hale geldiği yönündeki iddialar doğru mudur? Bu tür kitaplar için velilerden talep edilen bedellere dair denetim yapılmakta mıdır?